

Köy Enstitüleri

ISSN: 1304-0227

İki Ayda Bir Yayınlanır.

Sayı 35 / Kasım-Aralık 2012

Yönetimden

2012'nin son günleri... Kış iyiden iyiye kendini göstermeye başladı. Doğalgaza ve elektriğe yapılan zamlarla ısınma sorunu daha da büyüdü. Halkımızın büyük çoğunluğu yoksulluk sınırının altında. Asgari ücretle yaşama tutunmaya çalışanların durumu daha da kötü...

Yoksulluk, halkımızı pençesi altına almış... O iki göz kibrit kutusu gibi evlerde, fırsat ve olanak eşitliği elinden alınmış halk çocukları okuma, aydınlanma, yönetenlerin içine katılma savaşı veriyor. Fakir Baykurt'un deyimiyle "Efendilik Savaşı" bu... Yoksulların yarıya eksi 500'den başladığı bir savaş. Günden güne her aşaması paralı hale gelen, halk çocuklarının destek alamadığı haksız, hukuksuz bir savaş...

Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı olarak her geçen gün yoksullaşmanın yansımalarını yüreğimizde duyuyoruz. Öncelikle üniversiteye okumak için gelmiş, ancak ekonomik koşullar nedeniyle yardıma muhtaç hale gelmiş öğrencilerden burs istekleri, yardım istekleri alıyoruz... Vakıf olarak bu istekleri karşılayacak durumda değiliz. Kitap, kırtasiye gibi kimi gereksinimleri karşılamaya gayret ediyoruz, ama diğer yardım taleplerini ne yazık ki karşılamıyoruz...

Durumun korkunçluğunu göstermesi bakımından bir örnek paylaşmak isteriz. Hacettepe Üniversitesi Rektörü Prof. Murat Tuncer Milliyet gazetesinden Ayşegül Kahvecioğlu'na şunları söylüyor; "**Hacettepe Üniversitesi'nde 2 liralık yemek ücreti 1 liraya inince, fazladan 4 bin öğrenci yemek yiyor. O öğrenciler daha önce 50 kuruşluk poğaçayla öğün geçiriyorlardı.**"

Yine aynı haberde; "**Devlet üniversitelerinde okuyan kimi öğrencilerin kaldıkları gecekonduya yakacak odunları olmadığı için camide kalmak istediklerini, birçok öğrencinin minibüse verecek para bulamadığı için evden okula kadar kilometrelerce yol yürüdüğünü, kimi soğukta giyecek kazağı olmadığı için okulda giyecek sırasına girdiğini**" üniversite yöneticilerinin ağzından aktarıyor. (1 Ağustos 2012, Milliyet)

Bu haber; üniversite öğrencilerimizin aylarca tutuklu kalmayı, okuldan atılmayı bile göze alarak "**Parasız eğitim istiyoruz**" diye çığlık atmalarında ne kadar haklı olduklarını ortaya koyuyor...

...
İlkokul, ortaokul ve liselerde uygulanan kılık kıyafet yönetmeliği değiştirildi. Yeni yönetmelik 27 Kasım 2012 Tarihli ve 28480 Sayılı Resmî Gazete'de yayımlanarak yürürlüğe girdi. Yeni yönetmeliği tartışılan 3 ve 4 maddelerini aşağıya alıyoruz...

MADDE 3 – (1) 4 üncü maddede yer alan sınırlamalar dışında okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde kılık ve kıyafet serbesttir.

(2) *Öğrenciler, okul, sınıf ve şubelerde tek tip kıyafet giymeye zorlanamaz. Ancak, velilerin en az yüzde altmışının muvafakatiyle, Millî Eğitim Bakanlığına bağlı özel kurumlara ait okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve liselerde 4 üncü maddede yer alan sınırlamalara uyulmak kaydıyla, okul yönetimlerince okul kıyafeti belirlenebilir.*

(3) *Okul öncesi, ilkokul, ortaokul ve lise öğrencileri, yaş grubu özelliklerine uygun, temiz ve düzenli bir kıyafet giyer.*

(4) *Öğrenciler, öğrenim gördükleri programın özelliğine göre atölye, işlik ve laboratuvarlarda önlük veya tulum, işyerlerinde ise yapılan işin özelliğine uygun kıyafet giyer.*

(5) *Öğrenciler, beden eğitimi ve spor derslerinde eşofman, diğer spor etkinliklerinde ise etkinliğin özelliğine uygun kıyafet giyer. Ancak öğrenciler tek tip eşofman veya spor kıyafeti giymeye zorlanamaz.*

(6) *Kız öğrenciler, imam-hatip ortaokul ve liseleri ile çok programlı liselerin imam-hatip programlarında tüm derslerde, ortaokul ve liselerde ise seçmeli Kur'an-ı Kerim derslerinde başlarını örtebilir.*

(7) *Sağlık özrü bulunan ve bu durumu belgelendiren öğrencilerin özürlerinin gerektirdiği şekilde giyinmelerine izin verilir.*

(8) *Özel gün, hafta ve kutlamalarda ders içi ve ders dışı faaliyetlerde kullanılmak üzere veliye mali yük getirecek özel kıyafet aldırılmaz.*

Kılık ve kıyafet sınırlamaları

MADDE 4 – (1) Öğrenciler;

a) *Öğrenim gördükleri okulun arması ve rozeti dışında nişan, arma, sembol, rozet ve benzeri takılar takamaz,*

b) *İnsan sağlığını olumsuz yönde etkileyen ve mevsim şartlarına uygun olmayan kıyafetler giyemez,*

c) *Yırtık veya delikli kıyafetler ile şeffaf kıyafetler giyemez,*

ç) *Vücut hatlarını belli eden şort, tayt gibi kıyafetler ile diz üstü etek, derin yırtmaçlı etek, kısa pantolon, kolsuz tişört ve kolsuz gömlek giyemez,*

d) *Siyasî sembol içeren simge, şekil ve yazıların yer aldığı fular, bere, şapka, çanta ve benzeri materyalleri kullanamaz ve giysileri giyemez,*

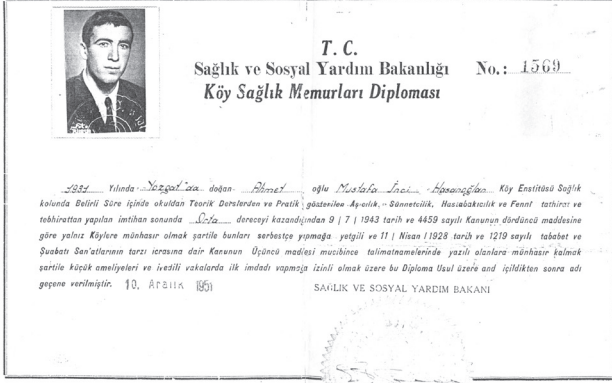
e) *Okul içinde baş açık, saçlar temiz ve boyasız olarak bulunur; makyaj yapamaz, bıyık ve sakal bırakamaz. 3 üncü maddenin altıncı fıkrası hükümleri saklıdır.*

Konuyla ilgili düşüncelerimizi gelecek sayıya bırakarak, iyi yıllar diliyoruz...

kevakfi@gmail.com

Köy Enstitülerine Yaklaşım

İKİ BELGE...

“Alan çalışmalarında çalışacak sağlık memurlarının Köy Enstitüsü mezunlarından olmalarını istiyorum.” Cahit Başkök, Hıfzıssıhha Enstitüsü Göğüs Hastalıkları Başkanı

Köy Enstitüleri hareketini Türkiye’de sadece ilköğretim sorununu halledecek bir yapılanma olarak yorumlamak yanlış. Kuruluş yasalarını incelersek bunun böyle olmadığı açıkça belli olur.

Böyle olsaydı:

1- Köy Enstitülerinin amacının öğretmen dışında “Köye yarayan diğer meslek erbabını yetiştirmek” de olmazdı.

2- 4274 sayılı yasanın 10. maddesinin b fıkrası olmazdı. O fıkra öğretmenin okul dışı görevleri hakkındadır.

3- Öğretim programlarında kültür dersleri yanında ziraat ve sanat dersleri olmaz. Öğretmenlik sadece okul içi görevlerle sınırlı tutulurdu.

4- Köy ve köy grupları için sağlık memuru ve ebe yetiştirmekle ilgili 9 Temmuz 1943 gün ve 4459 sayılı yasa çıkarılmazdı. Sadece bu yasanın çıkarılması bile Köy Enstitülerinin sadece ilköğretimi düşünen değil, onun bir kalkınma projesi olduğunu açıklayabilir. Bu yasaya göre enstitülerin 3. sınıfını bitiren erkek öğrencilerden bir kısmı enstitülerde açılacak sağlık kollarında özel eğitim görecekti ve köy sağlık memuru yetiştirilecekti; kız öğrencilerden bir kısmı sağlık bakanlığınca açılacak ebe okullarında özel eğitim görüp köy ebesi olacaklardı.

Yasanın kabul edildiği 1943 yılından itibaren belirlenmiş köy enstitülerinde sağlık kolları açılmaya başlanır, kapanışları olan 1951 yılına kadar 1599 sağlık memuru köy gruplarında görev yapmaya başlarlar. Her grup 10 -15 köyden

oluşur. Böylece 8 yılda 16 000 – 24 000 arasında köy ilk sağlık hizmetinden yararlanmaya başlamıştır. Oysa cumhuriyetin kuruluşundan 1943 yılına kadar sadece köylerde yerleşik olarak görev yapacak sağlık elemanı, köy ebe kurslarında yetiştirilenler dışında yetiştirilmemiştir.

Sağlık bakanlığı yasa gereği olan, enstitülerden gelecek kız öğrenciler için ebe okullarını açmadığından köy enstitüleri yoluyla ebe yetiştirilememiştir.

Sağlık kolu mezunlarına okulu bitirilerinde diploma verilmiştir. Mezunlar yasa gereği köyler dışında görev yapamıyorlardı. Sonra ek bir kursla bu da sağlanmıştır. Aşağıda Hasanoğlan Köy Enstitüsü Sağlık Kolunun son dönem mezunlarından Sayın Mustafa İnci’ye ait iki belgenin fotokopisini yayımlıyoruz. İlgilenenlerin bilgisine sunulur. **“Belgeler kurucularımızdan Mustafa Aydoğan’ın belgeliğinden alınmıştır.”**

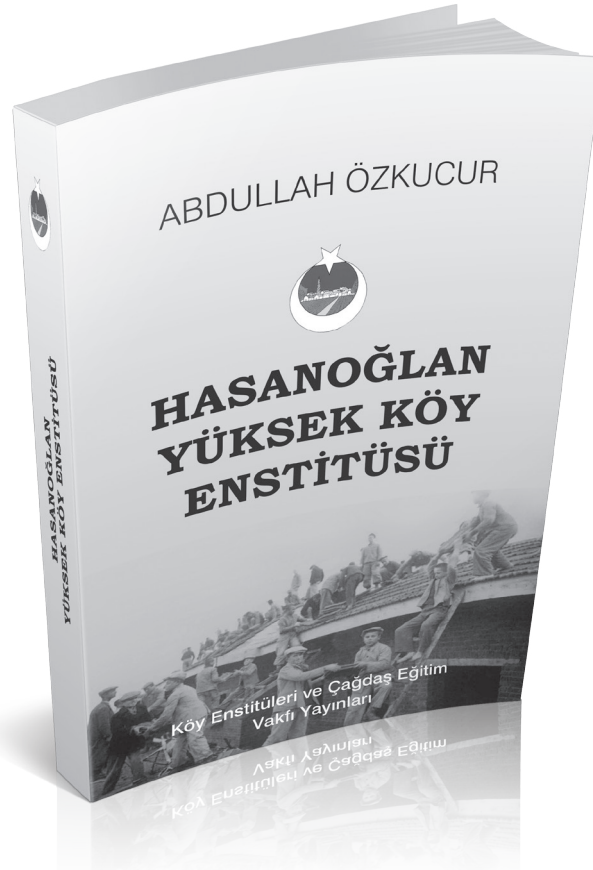
M A Z B A T A	
Ne maksatla tanzin edildiği	6793 Sayılı Kanun gereğince Şehir ve Kasabalar da icraya sanat edebilmesi için.
V a z i f e s i	Şefaattli-Gazlıuşağı Köyler gurubu Köy Sağlık
Sicil Numarası	1464
Adı ve Soyadı	Mustafa İnci
Baba Adı	Ahmet
Doğum Tarihi	1931
Memleketi	Yozgat
Tatbikatın bağladığı Tarih	1/Mayıs/1963
Tatbikatın bittiği Tarih	1/Kasım/1963
Tatbikat müddetince İş görme ve Verim derecesi	-İYI-

Yukarı da İsim ve Adresi ile Vazifesi ve Sicil Numarası yazılı ve Fotoğrafı yapışık Köy Sağlık Memuru Mustafa İnci 1/5/1963 Tarihinde açılan ve 1/11/1963. Tarihinde sona eren Ameli Tatbikat ta muvaffak olmuştur 1/Kasım/1963

Yozgat Sağlık ve Sosyal Yardım Müdürü Dr. Azmi Gürkan

Devlet Hastahanesi Baştabibi Dr. Ahmet Aydoğan

Belediye Tabibi Y. Dr. Nizamettin Gündü

3 Kasım 2012 İzmir etkinliği Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı ve Konak Belediye Başkanı Hakan Tartan

3 Kasım 2012 İzmir Karaözülüler Derneği etkinliği açılış konuşması: Yüksek Müh. Mustafa Özdemir, Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı, CHP Ankara Milletvekili A. Gülsün Bilgehan

**BÜLTENİMİZ
CAN MATEMATİK YAYINLARI
TARAFINDAN
ÜCRETSİZ BASILMIŞTIR,
KATKILARINDAN DOLAYI
SAYIN ŞAHİN GÜNER TAHAN'A
TEŞEKKÜR EDERİZ.**

*Yeni yılınızı en içten dileklerimizle kutlar, 2013 yılının
size, ailenize ve ulusumuza sağlık, mutluluk ve barış
getirmesini dileriz...*

**Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı
Yönetim Kurulu**

**Bağışlarınız için;
Posta Çeki No: 524699
Ziraat Bankası Kızılay Şubesi:
IBAN:
TR420001000685390292475003**

Vakfımızdan Haberler

- **Karaözülüler Derneğinin Ege Buluşması** adıyla İzmir’de düzenlediği etkinliğe Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı katıldı. Uğur Pamuk Karikatür Sergisinin açılışı ile başlayan etkinlikte Konak Belediye Başkanı Hakan Tartan açılış konuşması yaptı. Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı, Konak Belediye Başkanı Hakan Tartan’a son kitabımız “Anadolu’da Aydınlanma Ateşini Yakanlar 3”ü imzaladı ve tanıttı.
- İzmir etkinliği; açikoturumla sürdü. Açikoturuma: Kemal Soyer, Mustafa Özdemir, Erdal Atıcı, CHP Ankara Mv. Gülsün Bilgehan, Vedat Tatar, Prof. Dr. Mehmet Tomanbay konuşmacı olarak katıldılar.
- **10 Kasım 2012 Cumartesi günü Vakfımızın kurucularından Onursal Başkanımız Ferit Oğuz Bayır’ı ölümünün 14. Yılında andık. Açikoturumun konuşmacıları Mehmet Emirlioğlu, Mustafa Aydoğan, Erdal Atıcı idi.**
- 17 Kasım 2012 tarihinde Vakıf Onur Üyemizden Nedim Şahhüseyinoğlu’nun yeni basılan “Kitlesel Katliamlar” adlı kitabına, Pir Sultan Abdal 2 Temmuz Vakfı ve Eğitim Der’le birlikte imza günü yaptık. Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı Şahhüseyinoğlu’nun yapıtları ve yaşamıyla ilgili bir konuşma yaptı.
- **Kanal B’de yayınlanan “Darülfünun’dan Köy Enstitüleri” belgesel programının çekimlerinin bir bölümü Vakfımızın Yücel – Tonguç Salonunda yapıldı. Safa Eraslan’ın yapıp yönettiği belgeselin yayınlanma saatleri: Her Cuma saat: 23.30 izlemenizi öneririz... Belgeselin tekrarı her Pazar saat:15.00’da izlenilebilir...**
- 24 Kasım 2012 Edirne’de Eğitim ve Kültür Festivali yapıldı. Festivalde kitaplarımızı sergileyerek

tanıtma olanağı bulduk. Etkinliğe Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı ve Yönetim Kurulu Üyemiz Ali Kınacı, Mehmet Başaran, Sabih Kanadoğlu, Nuri Çelik Yazıcıoğlu, Nermin Yıldırım, Prof. Dr. İlhan Tekeli, Prof. Dr. Cevat Geray, Huriye Saraç gibi birçok eğitimci katıldı. Başkanımız Erdal Atıcı, Vakfımızın kitap sergi yerini ziyaret eden Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi’ye, CHP Edirne Milletvekilleri Recep Gürkan ve Kemal Değirmendereli’ye son kitabımızı imzaladı.

- **1- 9 Aralık 2012 tarihleri arasında açılan Ankara Kitap Fuarına katıldık. Fuarda özveriyle çalışan Ali Kınacı arkadaşımıza kitap sergi yerimizi gezen konuklara yayınlarımızı ve Vakfımızı tanıttı. Söyleşiler yaptı.**
- Uğur Mumcu’yu Anma ve Demokrasi Haftası etkinlikleri içinde, Vakfımız, “Köy Enstitülüler Penceresinden Günümüz Eğitimi” adlı bir açikoturum düzenleyecek. Oturumu genç arkadaşlarımızdan Gül Günönü yönetecek. Etkinliğin konuşmacıları: Talip Apaydın, Prof. Dr. Ayşe Baysal ve Erdal Atıcı... Etkinlik Çankaya Belediyesi Çağdaş Sanatlar Merkezi’nde 25 Ocak 2013, Cuma günü saat: 14. 00 – 16. 00 saatleri arasında gerçekleştirilecek...
- Vakfımız ilk baskısı Nisan 1990’da Selvi Yayınları tarafından yapılan **Abdullah Özkucur’un “Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü”** adlı yapıtının genişletilmiş ikinci basımını yapıyor. Yapıtın en önemli özelliği, Yüksek Köy Enstitüsü ile ilgili ilk ve tek yapıt olması. Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsü ile ilgili araştırmalarda başvurulacak tek bilimsel kaynak, 15 Ocak 2013 tarihinde okuyucularımıza ulaşmış olacak...

İzmir etkinliği açikoturum: Soldan: Kemal Soyer, Mustafa Özdemir, Erdal Atıcı, CHP Ankara Mv. Gülsün Bilgehan, Vedat Tatar, Prof. Dr. Mehmet Tomanbay

3 Kasım 2012 İzmir Karaözülüler Derneği etkinliği Uğur Pamuk Karikatür Sergisi açılışı: Konak Belediye Başkanı Hakan Tartan, Erdal Atıcı, Vedat Tatar

Bize Gelen Kitaplar

1. Tamer Abuşoğlu “Büyük Oğuz Çadırının Gölgesindeki Kürtlerin(Kürt Türklerinin) Sosyo-politiği”
2. Nevzat Kırkpınar “Çarşıbaşı Esnafları” Şiir (Yaba Edebiyat, Kültür, Sanat, Fikir Dergisi Yayınları)
3. Yunus Yaşar, “Fotoğraf Aralığından” anı roman, Gelişim Sanat Yayınları
4. Yöre Aylık Kültür dergisi, “Köy Giden Akıncılar” Eğitimciler özel sayısı, Edirne

10 Kasım 2012 Cumartesi günü Vakfımızın kurucularından Onursal Başkanımız Ferit Oğuz Bayır'ı ölümünün 14. Yılında andık. Açıkoturumun konuşmacıları Mehmet Emiralioğlu, Mustafa Aydoğan, Erdal Atıcı

24 Kasım 2012 Edirne’de Eğitim Festivaline katıldık. Soldan: Hasanoğlanlılar Derneği Başkanı Nermin Yıldırım, Huriye Saraç, CHP Edirne Milletvekili Recep Gürkan, Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı, vakıf Yönetim Kurulu Üyemiz Ali Kınacı

Vakfımızın kurucularından Mehmet Başaran ve Erdal Atıcı Edirne’de...

Yitirdiklerimiz

1. Eyüp Sami USLU(1928- 31.08.2012) Hasanoğlan Köy Enstitüsü 1944-45 mezunu.
2. Berkant AKGÜRGEN (Ankara 30.12.1938 – 01.10.2012 İstanbul) Hasanoğlan Köy Enstitüsü Usta Öğreticisi (Elektirik) Hasan Akgürgen’in oğlu. Hasan Akgürgen (1900 Selanik-09.05.1963 Hasanoğlan) 3 Şubat 1942’den ölümüne kadar Hasanoğlan Köy Enstitüsü ve daha sonra Hasanoğlan Atatürk İlköğretmen Okulu’nun kadrolu elemanıydı.
3. Mehmet KOPAN, (Ölüm: 2 Aralık 2012) Pamukpınar Köy Enstitüsü 1953-54 Mezunu
4. Ali Sabri ASLAN (30 Kasım 2012) Köy Enstitüsü Mezunu
5. Mahizer ŞİMŞEK (Ölümü 20 Ağustos 2012) Pazarören Köy Enstitüsü Mezunu
6. Halil KÖSEOĞLU (1929 – 19.08.2012) Köy Enstitüsü mezunu emekli avukat

24 Kasım 2012 Edirne’de Eğitim Festivaline katıldık. Vakıf Başkanımız Erdal Atıcı son kitabımızı Edirne Belediye Başkanı Hamdi Sedefçi’ye imzaladı.

24 Kasım 2012 Edirne’de Eğitim Festivaline katıldık. Kitaplarımızı bir sergi açarak tanıttık. Ali Kınacı, Erdal Atıcı, oturan Prof. Dr. Cevat Geray

1- 9 Aralık 2012 tarihleri arasında açılan Ankara Kitap Fuarına katıldık. Kitaplarımızı sergileme ve tanıtmaya olanağı bulduk. Kitap sergimizde Ali Kınacı,

Neler Okuyalım

GAZETELERDE KÖY ENSTİTÜLERİ (*)

Erdal ATICI

“Gazetelerde Köy Enstitüleri 1987 – 2011” kurucu üyelerimizden Mustafa Aydoğın’ın yeni bir çalışması. **Mustafa Aydoğın**; 1943 Çifteler Köy Enstitüsü, 1946 Hasanoğlan Yüksek Köy Enstitüsünden mezun oldu. Vakfımızın kuruluşunda, Vakıf senedimizin hazırlanmasında görev aldı. Vakfımızın kuruluşundan (19 Aralık 1994) 2003 yılı genel kuruluna kadar yönetim kurulu üyeliklerinde bulundu. Bu süre içinde üç dönem (6 yıl) yönetim kurulu başkanlığı yaptı. Yönetimden ayrıldıktan sonra vakıf çalışmalarına katkı vermeyi sürdürdü.

Mustafa Aydoğın iyi bir araştırmacıdır. Tanıtıcı yayınlarımızın yaklaşık yarısında hazırlayıcı olarak görev almıştır. Bu nedenle yönetim kurulumuz kendisini “Eğitim Emek Ödülü” ile onurlandırmıştır.

“Bu inceleme; 1987 – 2011 yılları arasında, bazı gazetelerde Köy Enstitüleri üzerine çıkan yazılar üzerine yapıldı. Yazıların çoğu; Cumhuriyet Gazetesinden. Cumhuriyet dışında; Milliyet, Hürriyet, Radikal, Ulus, Barış (Samsun) gazetelerinde çıkmış yazılardan alıntılar da var. Gazetelerdeki haberler dikkate alınmadı, sadece imzalı yazılar üzerinde inceleme yapıldı. Cumhuriyet Gazetesi dışındaki gazetelerden alıntı yapılmışsa gazetele-
rin adı yazıldı.”

“Kitapta incelenen yazı sayısı 214. Bu 214 yazının 62’sinin yazarı Köy Enstitülü çıkışlı. Geriye kalan 152 yazının yazarları KE çıkışlı değil. Yazarların tamamına yakını yüksek öğrenim çıkışlı.”

Kitaptan:

“Son yüzyılda Türklerin dünya uygarlığına yaptıkları tek özgün katkı.” (Prof. Dr. Enver Ziya Karal)

“Kuvayı Milliye ile birlikte iki büyük halk hareketinden biri haline gelen Köy Enstitülerini savunmak özgür ve demokrat bir yaşam arayışında olanların namus borcudur.” (Uğur Mumcu)

“20. yüzyılda Türklerin yarattığı ve insanlığa armağan ettiği en büyük iştir Köy Enstitüleri” (Yaşar Kemal)

“Bütün duyarlı kesimlere ve Milli Eğitim Bakanlığına düşen görev var. Köy Enstitüleri deneyimini bugünkü kuşaklara aktarmak. Bu deneyim bugüne nasıl taşınabilir sorusuna yanıt aramak.” (Mustafa Balbay, 15.04.2000)

“Er geç bir gün Türk halkı bu güzel kuruluşları yeniden daha büyük bir güçle, bir coşkuyla canlandıracaktır. Bundan kuşku duymuyorum.” (Oktay Akbal, 21.04.2001)

“Son yıllarda tasavvurumdaki okullar Türkiye’de kurulmaktadır. Bunlar Köy Enstitüleridir.” (John Dewey)

“Dünyanın hiçbir yerinde böyle faydalı ve anlamlı müesseseler görmedim.” (George Duhamel)

Bu yapıt Mustafa Aydoğın öğretmenimizin ilerlemiş yaşına karşın, Köy Enstitülerine ilgisinin sürdüğünü göstermektedir. Alıntılacağı makalelerin aralarına serpiştirdiği yorum ve eklemelerle yapıt bir tür Köy Enstitüsü el kitabıdır. Bu alanda çalışmak isteyenler için kaynak oluşturacağına inanıyoruz. Yapıtın bilimsel özelliği de vardır. Köy Enstitüsü anlayışına uymayan yazıları, yorumları da yapıtına çekinmeden almıştır.

Yapıtın Köy Enstitüleri konusunda daha çok öğrenme isteği uyandıracakını düşünüyoruz...

(*) Gazetelerde Köy Enstitüleri (1987 – 2011), Mustafa Aydoğın, Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı Yayınları, Haziran 2012, 152 sayfa

Neler Okuyalım

ANADOLU'YU AYDINLATANLAR... (*)

Mutahhar AKSARI

Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı, Tanıtım Dizisi'nden 27. kitabı da yayımlandı. Bu yılın Ekim ayında. **Erdal Atıcı**'nın nice emeklerle oluşturduğu 3. kitabı: "**Anadolu'da Aydınlanma Ateşini Yakanlar-3 Köy Enstitüleriyle Söyleşiler.**"

Ardı ardına hiç ara vermeden okudum. Yaşanılanlarla yaşatılanlarla duygulandım. Kızdım. Sinirlendim. Coştu. Heyecanlandım. Dünden bugüne ve geleceğe yönelik mesajlar aldım.

Mehmet Baklacı, Recep Bulut, Fethi Esendal, Ekrem Kabay, Mustafa Onar, Kemal Özdemir, Abdullah Özkucur, Osman Nuri Poyrazoğlu, Abdullah Sarıkaya ve Suphi Tuncer öğretmenlerimin ağzından yaşamlarına konuk oldum. Köy Enstitülerinden aldıkları eğitimi, halk yararına nasıl kullandıklarını örnekleriyle yaşadım. Hayranlığım daha da arttı kendilerine.

Ama benim dikkatimi çeken Köy Enstitülerinin yeniden açılması ile ilgili yanıtları oldu. Bunlar, geleceğimize ışık tutacak. Yol-yöntem gösterecek. Bu nedenlerle bazılarını paylaşıyorum:

Mehmet Baklacı: "Köy Enstitülerinin açılması bir iktidar sorunudur. Halktan yana, işçiden, tüm emekten yana kurulacak bir iktidar sorunudur."

Fethi Esendal: "Eğer, Köy Enstitülerinin kurulduğu tarihteki köy ve ülkemiz nüfusunun % 80'ini oluşturduğu köylü yerinde dursaydı, hiç düşünmeden, 'Ülke eğitiminin çözümü Köy Enstitüleridir.' demenin ötesinde fazla bir şey söylenemezdi. ... Ne yazık ki, geçmişe bakarak yakınmanın ötesinde bir şey yapamamanın üzüntüsünü sürdürüyoruz."

Mustafa Onar: "O zamanın köylerinde yol, su, elektrik, çamaşır makinesi, buzdolabı yoktu. Bugünün köylüsünde fax, internet var. Ama eğitim topluma uygun değil. Köy Enstitüleri gibi halka dönük eğitim kurumları kurulabilir, kurulması da gerekir. Ama, o günün Köy Enstitüleri kurulamaz."

Abdullah Özkucur: "Eğitim sorunu Köy Enstitülerinin uyguladığı iş yönteminden başka bir yol ile çözülmez. Teknik bakımdan geliştirebiliriz ama; nüfusumuzun artışı ile işi, toprağı sevenlerimizin azalışı ters orantılı olduğu sürece çok sıkıntı çekeriz. Gereksinimimize göre eleman yetiştirmek, planlı hareket etmek kurtuluş yolu olabilir. İlkinin sorunun ne olduğunu kavrayan, anlayan bilinçli eleman yetiştire-

ceksin. Bunlara planlı, programlı çalışma alışkanlığı kazandıracaksın. Yaratıcılığını geliştireceksin. Özgürlük vereceksin."

Osman Nuri Poyrazoğlu: "Köy Enstitülerinin yeniden kurulabilir mi, orasını bilemem; ama 'Köy Enstitülerinde uygulanan eğitim anlayışı, eğitim yöntemleri bugün de geçerliliğini koruyor. Bu ilkeler, bugün uygulanan ilkelere çok daha çağdaştır. Bu nedenle bu ilkeler, okul öncesi eğitimden üniversiteye değim eğitimin her alanına yaygınlaştırmak gerekir' diyen yazarlarımız, düşünce adamlarımız var."

Abdullah Sarıkaya: "Günümüz eğitimine çözüm bulmak için öncelikle yetiştireceğimiz bireylere ne gibi nitelikler kazandırmayı hedefliyoruz konusunu ele almak gerekiyor. Sorgulayan, araştıran, eleştiren, sorumluluk duyan bir nesil istiyor muyuz önce bunu belirlemeliyiz. Sonra da İ. Hakkı Tonguç'un Rauf İnan'a yazdığı bir mektubunda belirttiği gibi '...Bütün bunları yapabilmek için sana bir çare söyleyeyim: Evvelâ mevcut bilgileri, alışkanlıkları terk etmeli. Yeniden yeni işe göre akliselimle hareket...' yapmalıyız diye düşünüyorum."

Suphi Tuncer: "Katıldığım birçok yerde 'Köy Enstitüleri yeniden açılabilir mi?' diye soruyorlar. Pekâlâ açılabilir. Hem daha iyisi, daha geliştirilmiş. İsim de önemli değil. Başka isimle de olabilir. İsim kadar belki daha fazlasıyla içeriği, özü önemli. Oradaki eğitim sistemi. Oradaki hümanizma, insan sevgisi. Ancak bu bir iktidar sorunudur. Halkçı, devrimci, emekten yana bir iktidar geldiğinde neden olmasın."

Biliyorum ki, yurdumun dört bir köşesinde daha nice Aydınlanma Ateşini Yakan Köy Enstitülü öğretmenlerim var.

Tez zamanda onların da görüşlerini okumak dileği ve isteğiyle... **14 Aralık 2012**

(*) **Anadolu'da Aydınlanma Ateşini Yakanlar 3, Erdal Atıcı, Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı tanıtım yayınları 27, I. Bası Ekim 2012, 264 sayfa**

Şiir Köşesi

Ne Çok Hain / Ataul BEHRAMOĞLU / 22 Eylül 2012 - Cumhuriyet

“Ne Çok Enkaz”ın yazarı Ahmet Necdet’in anısına saygıyla.

Sizinle galiba arkadaş filandık
Işıklı günlerinde gençliğimizin.
Hayalleriyle kanatlandırdık
Gelecek, güzel Türkiye’nin.
Fakat nasıl da değiştiniz birden
Arınıp bütün o düşlerden
Buzlu sularında bencilliğin.
Ne çok hain.

Hayır, belki de değişmediniz,
Aslınız belki de buydu sizin.
Sadece zamana ayak uydurdunuz
Ortak ateşinde ısınıp gençliğin.
Sonra neyseniz o oldunuz
Asıl kimliğinizi buldunuz
Uşağı oldunuz zalimin.
Ne çok hain.

Şimdi giydiğiniz her şey markalı
Tadını aldınız zenginliğin.
O fotoğraflar parkalı markalı

Uzak bir anısı oldu geçmişin.
Fakat yine de yeri geldikçe
El atıp eski albüme
Kullanıyorsunuz reklam için.
Ne çok hain.

Aynı arsız kibir suratlarınızda
Erkeğinizin dişinizin.
İçim bulanıyor karşıma çıktıkça
Ekranlarında TV’lerin.
Kiminiz yeni yetme faşist çığırtkan
Kiminiz kaşarlanmış sırtlan,
Sanırsın kardeşi vampirin.
Ne çok hain.

Yoksul aile çocuklarıydınız
Orta halli, belki zengin.
Soyluydu sizden anneniz babanız,
Sade yurttaşları Cumhuriyet’in.
Siz hangi piç köklerden türediniz,
Kimsiniz, neden böylesiniz

Nasıl boğuldunuz içinde ihanetin.
Ne çok hain.

Zaman geçer, devran döner
Yıkılır sarayı, zindanı zalimin
Efendi uşağını terk eder
Gereği kalmayınca hizmetin
Hele azıcık da diklendiniz mi
Yersiniz kaçınılmaz tekmeyle
Hadi, sıkıysa diklenin
Ne çok hain

Kimliksizler, omurgasızlar
Hedefisiniz şimdi lanetin.
Ne hizmetinde olduğunuz iktidar
Ne sahte parıltısı şöhretin
Kurtaramayacak sizi bu lanetten,
Halkın içinde yükselen nefretten,
Artık hiç değilse susmayı deneyin.
Ne çok hain.

KÖY ENSTİTÜLERİ VE ÇAĞDAŞ EĞİTİM VAKFI

Mithatpaşa Cad. 62/21 Yenişehir / ANKARA

Tel&Faks: 0312 425 24 68

<http://www.koyenstitulerivakfi.org.tr>

Yayının Adı	Köy Enstitüleri
Yayının Türü	Yaygın Süreli Yayın
Yayın Şekli	2 Aylık - Türkçe
Yayın Sahibi	Köy Enstitüleri ve Çağdaş Eğitim Vakfı Adına ERDAL ATICI
Sorumlu Yazı İşleri Müdürü	ALİ KINACI
Yayın İdare Adresi	Mithatpaşa Cad. 62-21 YENİŞEHİR / ANKARA
E-Mail	kevakfi@gmail.com
Basım Yeri	Can Matematik Yayınları
	İvoksan 21. Cadde 524. Sokak No: 30 Yenimahalle / Ankara
	Tel: 0312 395 06 70 • canmatematik@gmail.com